

GALATIA NE **Paulom dis tcgãya sa** **Galatia ne koe** **Téé-cookg'ai sa**

Eẽ i ko Jesom di qãè tchõàn tshoa-tshoa a ko xгаа-xгааè, a ko ẽe Juta tama ne ka cam tshàua máàè, kas kò tèè sa xgoaba: khòè ba méém Juta iise kg'òè naka baà Moshem di x'áèan ko méé sa komsana naka baà q'ãe nqãa-qgai khòè, nxãaskam gha tseegu dim dtcòm-kg'ao ba ii di sa. Me kò Paulo ba ncëes gúus cgoa ntcoeku, a ko máá qaase tama ia témé. Qaasekos gúu sa, Krestem koe dtcòm si i, gaas ka ta gha wèéa ta ga Nqarim ka tchànokaguè. Igaba Galatia koe hàna zi kereke zi xg'aeku koe ne c'èe ne khòè ne hãa, Paulo ba ko ntcoe ne, a bìrísea hãa khòè ba méém gataga Moshem di x'áèan kom-sana naka baa nxãasega Nqarim ka tchànokaguè sa.

Paulom dis tcgãya sa kò góàèa, tseegu di dtcòmàn koes gha Galatia ne kabi ka, ncëe ko tshúù-ntcõa di xгаа-xgaan ka hòakaguè ne.

Paulo ba kò tshoa-tshoa (1-2) koe a Jeso Krestem dim x'áè úú-kg'ao ba tam gha ma tciìè di qaria nem úúa hãas ka kg'ui. A ba a kò nxàe, gam di tsééan x'áè úú-kg'aom ii dia Nqarim koe guua hãa, khama i khòèan koe guu tama sa, i gam di tsééan ẽe Juta tama ne khòè ne koe hãa sa.

Me kò nxãaska kg'ui sa ghùì, ncëe ko máá, dtcòmàn ka cúím ko khòè ba Nqarim koe tchànokaguè, témé di sa. Qãè tsééa nea khòè ba

kgoara tama, igabam ko kgoaraèam khòè ba qãè tsééan kúrú ka (3-4).

Chhò di xu tcee xu (5-6) koem ko Paulo ba x'ái, Krestem koe dtcòm sa ko ncàmkus ncëe ko kg'õèa ta kaba-kaba sa óága sa.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- q'ãe nqãa-qgai khòoku sa

- x'áèa ne

- kgoarasea ne

Tcgãyas q'oo koe hàna zi:

- Paulom di tsééa ne x'áè úú-kg'aom ii di i (1-2)

- Nqarim di cgómkuan di qãè tchòà ne (3-4)

- Dtcòm-kg'ao ne di kgoarasea ne naka tsééa ne hěéthěe e (5-6)

Paulom di tsééa ne x'áè úú-kg'aom ii di i (1-2)

Tsgámkaguku zi

¹ Paulo ra a, x'áè úú-kg'ao* ba kúrúèa hãa ra: khòè ne koe guu tamase, kana khòèm ka tamase, igaba Jeso Kreste ba hěé naka x'ooan koe ghùì Mea hãam Nqarim Abom ka hěéthěe e.

² Tíí hěé naka wèé xu qõe xu ncëe tíí cgoa hãa xu hěéthěéa ko ncëes tcgãya sa Galatia di zi kereke zi góá máá a ko máá:

³ Nqarim gatá ka Xòò ba hěé naka X'aigam Jeso Kreste ba hěéthěé tsara koe guua hãa cgómkuan hěé naka tòókuan hěéthěé méé i gatu cgoa hãa.

⁴ Ncëe ko gatá di chìbian domka máàse ba, nxãasegam gha ncëe x'áè dim nqõóm cg'ãè tc'ëean

* **1:1: x'áè úú-kg'ao** - Gerika sa ko “apostolo” témé.

dim koe kgoara tcg'òó ta a ka, ncēm ko ma gatá dim Nqarim Xõò ba ma tc'ēe khama.

⁵ Chõò tamase méém dqom̀mè, Amen.

Cúisega tseegu ii qãe tchõà ne

⁶ Gatu kar area hãa! Eẽ Krestem di cgóm̃kuan koe tciia óá tu ua hãa ba tu ncēeta ma qháesega aagua hãa, a tãá tchõàn koe nxana,

⁷ ncēe qãe tchõà tama a. Igaba i c'ēe khóèan hàna ncēe ko nq̃u sa tcãà tu u, a Krestem di qãe tchõàn kàmakagu kg'oana.

⁸ Igabar ko *bìrí tu u a ko máá*: ncēe sixae igaba kana nqarikg'ai koe guuam moengelem kòo c'ēe tchõàn xгаа-xгаа tu u, ncēe sixae kòo xгаа-xгаа tu u qãe tchõàn cgoa q̃òà mááku tama a, ne méém chõò tamase xgàràè!

⁹ Ncēe xae nxãakamaga mééa hãa khamagar ko ncēeska gaicara méé a ko máá: ncēe c'ēem khóèm kòo ēe tu xгаа-xгааèa qãe tchõàn cgoa q̃òà mááku tama qãe tchõàn xгаа-xгаа tu u ne méém chõò tamase xgàràè!

¹⁰ Khóè ne kar gha koaè sa ra koáé qaa kana Nqarim kaa? Kana ra ko khóèan qãe-tcaokagu sa qaa? Ncēe qanega ra kòo khóèan qãe-tcaokagu ner Krestem dir tséé-kg'aor tama ra a!

Ntam ko ma Paulo ba x'áè úú-kg'ao ba kúrú sa

¹¹ Q'ãa méé tu sar ko tc'ēe khama, tí qõe ga tuè, ncēer kòo xгаа-xгаа qãe tchõà nea khóèan koe guu tama sa.

¹² Khóèan kar máàè e tama khama, a *khóèan ka* xгаа-xгааè e tama, igaba ra Jeso Krestem ko tí koe x'áise koe guu a máàè ea.

13 Kóma tu hãa ãer kò Juta dis dtcòm̄s koe hãa kar kòo ma kg'õè sa khama: kaisase nqáéaser kò Nqarim dis kereke sa xgàra, a kòo cg'õoa dqùrì si.

14 A ra a kò Juta dis dtcòm̄s koe kái xu tiris tcáràs di xu ka còoka hãar Juta ra a, a kò ãe ne kò sita ka tsgõose ga ne máa ta a cauan kaisase qgóóa qari.

15 Qanegar ábàè tama cookg'ai koem kò Nqari ba nxará tcg'óo tea. A ba a kò Gam di cgóm̄kuan ka tciia óa te. I kò qãè-tcaokagu Me

16 Gam dim Cóa bam x'ái tea sa, nxãasegar gha tãá zi qhàò zi di ne koe Gam di qãè tchõàn xgaa-xgaa ka. Gaa x'aè kagar kò khóèan cgoa táa xg'ae,

17 a ra a kò gataga Jerusalema koe ga táa qõò, a ãe xg'ao tíi ka tc'ãà a x'aè úú-kg'ao ii xu koe síi, igaba ra kò Arabia koe qõò, a ra a gaa koe guus ka Damaseko koe kabise.

18 Ra kò nxãaska nqoana kuri qãá q'oo koe Jerusalema koe qõò, a Petere† ba dàra, a síi 15 cáman gam cgoa x'ãè.

19 Igaba ra kò cúim x'aè úú-kg'aom ga ba táa bóò, Jakobom oose, ncëe X'aigam *Jesom* ka qõese ba.

20 Bóò, Nqarim cookg'ai koer ko gaise, ncëer góa máa tua hãa sa tshúù-ntcõas tama si i sa.

21 Kháókar kò Siria hëé naka Kilikia hëéthëé di zi xg'aeku zi koe qõò.

22 Ra kò Jutea di zi kereke zi koe q'ãaè tama, ncëe Krestem koe hãa zi;

23 kg'amaga ne kò tíi ka kómaa hãa i ko máa: “Gaam ãe kòo kg'aia xgàra ta a ba ko ncëeska dtcòm̄s ka xgaa-xgaa, ncëem kòo cg'õoa dqùrì sa,” téméè.

24 Ne kò tíi domka Nqari ba dqom̄.

† 1:18: **Petere** - Gerika sa ko “Kefase” témé.

2

Paulom di tchõà ne ko x'áè úú-kg'ao xu c'ěe xu ka dtcòmme

¹ Ra kò nxãaska 14 kurian qãá q'oo koe gaia Jerusalema koe qõò, Barenabasem cgoa hãase, a ra a kò thée Titom ga ba séè,

² a *Nqarim* ko x'ái te sa xùri; a ra a ěer kò tãá zi qhàò zi di ne xгаа-xгаа hãa qãè tchõàn gaxu cookg'ai koe síi tòó. Kaia ntcõó-q'ooan úúa hãa xu cgoar kò ncěe sa cúia hãase nxàè; tséean ncěr ko wèè qaria te cgoa kúrúa hãa a, a ko qanega kúrú u, nea gha kg'amaga di ii sar tc'ěe tama khama.

³ Igaba Titom ncěe kò tíi cgoa hãam ka i kò qaase tama, q'ãe nqãa-qgai khòoem gha sa, Gerika me e kò ii igaba.

⁴ Igaba xu kòò c'ěe xu khòè xu kúrúè i gha sa tc'ěe. Dtcòm-kg'ao xu khama xu ko ma qgóóse, igaba xu tchõà qaase xu iise sixae koe ts'ana tcana. A xu a ko ěe ta Jeso Krestem koe úúa hãa kgoarasean hàà bódò, nxãasega xu gha gaxu di qãàn kúrú ta a ka.

⁵ Igaba xae kò x'aè-coam di kòm ga táá máà xu, nxãasega tu gha qãè tchõàn di tseeguan úú ka.

⁶ Igaba gaxu ěe tc'ãà-cookg'aian khama ko ma qgóóè xu - ěe xu kò hãas téé-q'oo sa tíi koe cúí gùù ga méé tama, Nqari ba khòè ne tãákase qgóó tama khama - ěe xu khòè xua kò táá bìrí te, cúí gùù ga ra gha ěer ko *xгаа-xгаа qãè tchõàn* koe càù sa.

⁷ Igaba xu kò bóàa q'ãa, Nqari ba tíia máà tea hãa, qhàò zi di ner gha qãè tchõàn xгаа-xгаа sa, ěem kò ma Petere ba máàna hãa khamaga ma, Juta nem gha qãè tchõàn xгаа-xгаа sa.

⁸ Nqarim ncēe kò Petere ba tsééa hãa, me x'áè úú-kg'aom Juta ne ko qãè tchõàn xгаа-xгаа ba ii, ba kò tíí tséé te, x'áè úú-kg'aom tãá zi qhàò zi di ne ko qãè tchõàn xгаа-xгаа bar gha ii ka khama.

⁹ Xu kò Jakobo ba hēé, naka Petere* ba hēé naka Johane ba hēéthēé xu, ncēe kòo nquu ba ko ghùighui xu hìi xu iise séèè xu bóòà q'ãa Nqari ba ncēes tséé sa máà tea hãa sa, a xu a tíía hēé naka Barenabase ba hēéthēé tsam qgóó tshàu, dtcòmkuua xae hãa dis x'áís iise. Dtcòmkuua xae ko hãa ncēeta xae gha ma tsééa xg'ae sa: Sitsam gha tãá zi qhàò zi di ne koe síí, xu gaxu Juta ne koe síí sa.

¹⁰ Cúís gúús dtcàrà xu kòo sa: ēe dxàua hãa ne méé tsam qãèse kòre si i, si kò gaas gúù sa tcáóa te koe tcãà kúrú sir gha sa.

Paulo ba ko Petere ba ntcoe

¹¹ Igaba ēem ko Petere ba Antioke koe hàà kar kò dtcòm-kg'ao ne cookg'ai koe ga ntcoe me, chìbia nem úúa hãa khama.

¹² C'ēe xu khòè xu Jakobom ka tsééa óáèa xu ko hàà cookg'ai koem kòo tãá zi qhàò zi di ne cgoa tc'óó, igaba ēe xu ko hàà kam kò q'ãe nqãa-qgai khòokus dis xg'ae sa bèe, a tééa dìbi, a tãá zi qhàò zi di ne cgoa q'aa-q'aase.

¹³ Gabá hēé naka c'ēe xu Juta xu hēéthēéa kò tshoa-tshoa a ēe xu q'ana hãa si qãè tamas gúù sa kúrú, me kò Barenabasem ga ba gaxu di cg'ãè tsééan domka hòà cgoa xu.

¹⁴ Igaba ēer ko qãè tchõàn di tseeguan xu xùri tama sa bóò kar ko wèéa ne cookg'ai koe ga Petere†

* **2:9: Petere** - Gerika sa ko “Kefase” témé. † **2:14: Petere** - Gerika sa ko “Kefase” témé.

ba birí a máá: “Juta tsi i, igaba tsi ko *gane cgoa tc'óóan ka* táá zi qhàò zi di ne di cauan cgoa kg'òè, Juta ne dian ka tamase. Ka nxãaska dùú saa ncêe tsi ko qhàò zi di ne chùi, Juta ne di cauan ne gha xùri ka sa?” témé.

¹⁵ Abà nqais koe ga ta guu a Juta ta a, a qhàò zi di tama, ncêe chibi-kg'ao *ta ko ma tciie* ne.

¹⁶ Igaba ta q'ana hãa, khòè ba x'àèan komsana ka tchànóm iise bóòè tama, igaba Jeso Krestem koe dtcòmán ka a sa. Gaa domka ta gatá *Juta ta* igaba thêé Jeso Krestem koe dtcòmá hãa, nxãasega ta gha Krestem koe dtcòmés ka tchàno ta iise bóòè ka, x'àèan komsana ka tamase; x'àèan komsana kam cúim khòèm ga ba tchàno iise bóòè hãa tite khama.

¹⁷ Igaba ncêe Krestem koe *dtcòmán ka* ta kò tchàno ta iise bóòè kg'oana ne ta gha *qhàò zi di ne khama ii, ncêe* chibi-kg'ao ne *ta ko ma tciie* ne. Kháé èe sa ko nxãaska máá, Kreste ba chìbian dim tséé-kg'ao Me e, *èe ko kúru ta a ta chibi-kg'ao ii ba*, témé? Nxãas tama si i!

¹⁸ Ncêe c'èem khòèm kòo èem kòbea hãa sa gaia tshàoa ghùì, nem ko chìbian kúru.

¹⁹ X'àèa ner *kg'òèa máá tama* khama, igabar x'àèan koe guu a x'óóá, nxãasegar gha Nqari ba kg'òèa máá ka. Krestem cgoar xgàuèa,

²⁰ ra tí ncêeska kg'òèa hãa tama, igabam Kreste ba tí koe kg'òèa hãa; ra ncêer ko cgàam koe kg'òès kg'òè sa ko Nqarim dim Cóám koe dtcòmán koe kg'òè, ncêe kò ncám tea, a tí domka máàsea ba.

²¹ Ncêe khòèm kò ko *cgómkuan ka tamase, igaba* x'àèan koe guu a Nqarim cgoa tchànokaguè, nem Kreste ba nxãaska kg'amaga káà hùise x'óóá

hãa. Gaa domkar cuiskaga Nqarim di cgómkuan dxùukg'ai za tòóa hãa tite.

Nqarim di cgómkuan di qãè tchõà ne (3–4)

3

Dtcòm sa nooam dàòm kgoaraè ta gham ga me e

¹ Gatu káà tc'èe tu Galatia tuè! Dìina gáé tsoò tua hãa? Gatu ncèe tcgái q'ooa tu koe gam kò Jeso Kreste ba qãèse x'áise xgàuèam hãa sa tu!

² Cúis gùú sar gatu koe q'ãa kg'oana: x'áèan komsana ka tua kò *Tcom-tcomsam* Tc'èe ba hòò, kana èe tu kóma hãa *qãè tchõàn koe* dtcòm s kaa?

³ Tsóágase tu gáé káà tc'èe tua! *Tcom-tcomsam* Tc'èem cgoa tu tshoa-tshoaa hãa, ka tua ko ncèeska cgàam *di cauan* cgoa chõòkagu?

⁴ A hùí úú tamase tua kaisase xgàrasea hãa? Kháé tseegukaga ia kò hùí úú tama?

⁵ Gaam èe ko *Tcom-tcomsam* Tc'èe ba máà tu u, a ko gatu xg'aeku koe are-aresa zi tséé zi kúrú ba koáé x'áèan tu ko komsana domka gatà hëé? Kháé ba gáé èe tu kóma hãa *qãè tchõàn koe* tu dtcòma hãa domka gatà hëé tama?

⁶ Abrahamam ka i kò ii khamaga i ii: Nqarim koem kò dtcòm, a ba a kò tchànóm iise bóòè!

⁷ Ke nxãaska kóma q'ãa, èe dtcòm sa úúa hãa nea Abrahamam ka cóáse ga ne e sa.

⁸ *Nqarim di zi* Tcgãya zia kò nxãakamaga còoka bóò, Nqari ba gha tãá zi qhàò zi di ne dtcòm s koe guu a tchàno ne iise bóò sa, a ba a kò Abrahama ba kámága qãè tchõàn máà, a máá: “Wèé zi qhàò zia gha tsáá koe guu a ts'ee-ts'eekg'aiè,” témé;

⁹ khama gane ãe dtcòmàn úúa hãa nea kò dtcòmà hãam Abrahamam cgoa xg'ae a ts'ee-ts'eekg'aiè.

¹⁰ Wèé ne ãe x'áèan komsanan ka ko *tchàno ne iise bóòè kg'oana* nea cgúísea hãa; *Nqarim di zi Tcgãya* zi koe i góásea hãa a ko máá: “Wèé x'aè ka ãe X'áèan dis *Tcgãyas* koe góásea hãa zi gúù zi wèé zi kúrú tamam khòè ba cgúísea hãa,” témé khama.

¹¹ X'áise i ko, cúim khòèm ga ba x'áèan ka *Nqarim cookg'ai* koe *tchàno iise bóòè* ta ga hãa sa; *Nqarim di zi Tcgãya zia ko máá*: “Eè *tchàno* ii ba gha dtcòm̄s koe guu a kg'òè,” témé khama.

¹² Igaba i x'áèan dtcòmàn koe guu tama, a ncèe koe guua, *Nqarim di zi Tcgãya* zi ko méé khama a ko máá: “Eè ko ncèe zi gúù zi kúrú ba gha gazi koe guu a kg'òè,” témé.

¹³ *Nqarim di zi Tcgãya* zi koe i góásea hãa a ko máá: “Wèém khòèm ãe ko hìis koe tceèè ba cgúíèa hãa,” téméè khamam kò Krete ba gatá domka cgúíè. A ba a kò ncèeta hëéan ka x'áèan dis cgúíkus koe x'ámá tcg'òó ta a.

¹⁴ Nxãasega i gha Abrahamam kò nqòòkaguèa hãa ts'ee-ts'eekg'aikuan Jeso Krestem koe guu a tãá zi qhàò zi di ne koe tcãà ka, ta gha nxãasega dtcòm̄s koe guu a ãe ta kò nqòòkaguèa hãam *Tcom-tcomsam* Tc'èe ba hòò.

X'áèan hëé naka nqòòkagukuan hëéthëé e

¹⁵ Tíí qõe ga tuè, wèé cáím dis sere-sere sar gha tséékagu. Khòè ne kò qáé-xg'ae sa kúrú a tseeguk-
agu sia hãa ne i cúí khòè ga kobe si, kana c'èe gúù ga gaas koe càua hãa tite.

¹⁶ Nqòòkaguku zia kò Abrahama ba hëé naka gam ka cóáse ba hëéthëé tsara bìrìèa hãa. Si

Nqarim dis Tcgãya sa ncēeta méé naka máá: “naka gam ka cóáse ga XU hēéthēé e,” témé tama naka sa kái xu nxàe, igabas ko máá: “naka cóáse BA hēéthēé e,” témé, a ko cúí ba nxàe, ncēe Krete ii ba.

¹⁷ Ncēe sa nxàer kos ga si i a ko máá: Qáé-xg'ae sa Nqarim ka kámága kúrú a tseegukaguèa hãa, i x'áèan 430 kurian qãá q'oo koe hààraa. Ncēe x'áèa ne ães qáé-xg'ae sa kobe tite, a Nqarim dis nqòòkagu sa kaàkagua hãa tite.

¹⁸ Ncēè Nqarim dis máàkus kò x'áèan koe guua hãa ne i nxãaska gaicara nqòòkagukus koe guu tama khama; igabam kò Nqari ba nqòòkagukus koe guu a Gam di gómkuan ka Abrahama ba máá a.

¹⁹ Nxãaska x'áèan di tsééa nea dùú saa? Tcãàèa i kò hãa, *nxãasega i gha x'ái*, chìbian kúrú sa dùú si i sa ka, me gha nxãakg'aiga *Abrahamam* ka Cóáse ba síí hàà, ncēe kò nqòòkagukus koe nxàèa ba. Moengele xu ka i kòo qòòkaguè, *Moshem* ãe ko nqàè koe hãam koe guu a.

²⁰ Igaba ãe nqàè koe hãa ba cúís *xg'aes cgoa cúí tséé* tama, igabam Nqari ba cúí Me e.

Qãan hēé naka cóán hēéthēé e

²¹ Kháé nxãaska ia x'áèan Nqarim di zi nqòòkaguku zi cgoa qõða mááku tama? Nxãas tama si i! Ncēè kg'õè sa ko óá di qarian úúam x'áèm kò hàna hãa, nem ga kò khóè ba tseegukaga x'áèan komsana koe guu a Nqarim cgoa tchànokaguèa khama.

²² Igabas ko *Nqarim dis Tcgãya* sa nxàea tseegukagu, wèém nqõó ba chìbian koe hãa sa, nxãasegas gha ãe kò nqòòkaguèas abas ncēe ko Jeso Krestem

koe dtcòmàn koe guu a máàè sa, ãe ko dtcòm ne máàè ka.

²³ Igaba dtcòm̄s ko hàà cookg'ai koe ta kò x'áèan ka qgóó a qáéèa hãa, nxãakg'aigas gha síí ncēe ko hààs dtcòm̄ sa hòdè ka.

²⁴ I kò gaa domkaga x'áèan tc'ãà-cookg'ai ta a hãa, Me nxãakg'aiga síí Kreste ba hàà*, nxãasega ta gha dtcòm̄s koe guu a *Nqarim cookg'ai koe* tchàno iise bóòè ka.

²⁵ Si gaas dtcòm̄ sa hààraa, i ncēeska x'áèan tc'ãà-cookg'ai ta a tama.

²⁶ Wèéa tu ga dtcòm̄s koe guu a Jeso Krestem koe Nqarim di tu cóá tu u khama.

²⁷ Wèéa tu ãe kò Krestem koe tcguù-tcguuèa hãa tua Kreste ba hana khama.

²⁸ Me Juta ba kana Gerika ba hãa tite, me qãà ba kana qãà tama ba hãa tite, me kg'áò ba kana dxàes ga sa hãa tite, wèéa tu ga Jeso Krestem koe cúí tu u khama.

²⁹ A ncēè Krestem di tu kò ii, ne tu nxãaska Abrahamam di tu cóá tu u, a tu a ãe kò nqòòkaguèa hãas x'ais di tu q'òò-kg'ao tu u.

4

¹ Méé ra ko sa: ãe gha ko hàà x'aian q'òòm kò cóá ba ii nem gha hàà kg'amaga qãàm khama ma sèèè, èetam ga ma wèé zi gúù zi q'òòa hãa igaba.

² Tchàno-tchanoku-kg'ao xu hēé naka q'òòkagu-kg'ao xu hēéthēé dòm q'oo koem hãa, me gha nxãakg'aiga xòòm ka tòóèa hãam x'áè ba síí hàà.

³ Ncēm dàòm ka ta gatá igaba thēé, ãe ta kò cóá ii, ka kò nq'óm̄ di qarian di ta qãà ta a.

* **3:24:** *Me nxãakg'aiga síí Kreste ba hàà* - kana "a ko Krestem koe úú ta a".

⁴ Igaba ãem ko x'aè ba cg'oè kam kò Nqari ba Gam dim Cóá ba tsééa úú, khòès ka ábàèa hãa, a x'aèan dòm q'oo koe kg'òèa hãa ba,

⁵ síim gha ãe x'aèan dòm q'oo koe hãa ne kgoara ka, nxãasega ta gha *Nqarim di ta* cóá ta ii di qarian hòò ka.

⁶ Me kò Nqari ba cóá tu u domka Gam ka Cóásem dim Tc'èe ba tsééa tcg'òó, Me síi tcáóa ta koe tcãà, a ba a q'aua tcii a ko máá: “Aboè, gatá ka Xòò Tseè,” témé.

⁷ Khama tsi ncẽeska gaicara qãà tama, igaba tsi cóá tsi i, a cóá tsi kò ii ne tsi gataga thée Nqarim koe guu a q'òò-kg'ao tsi i.

Paulo ba Galatia ne dis téé-q'oos ka area hãa

⁸ Kg'aia, ncẽe tu kò Nqari ba c'úúa hãa x'aè ka tu kò guú zi ncẽe nqári tama zi di tu qãà tu u.

⁹ Igaba tu ncẽeska Nqari ba q'ana hãa (i ko gataga qaase, nxàer gha a máá: “Nqarim ka tu q'ãàèa hãa,” témé sa), ka tua gha nxãaska ntama ma nqóóm di qarian ncẽe kg'amka, a cgóm-cgomsa koe gaicara kabise? A tseegukaga tua gaicara gaan di qãà kg'oana?

¹⁰ C'èe cáman hée, naka nxoean hée naka x'aèan hée naka kurian hée thée tu xaèa kg'ónò a ko kòè zi kúru.

¹¹ Q'àókagu te tu ko! Eër gatu koe kúrua hãa tsééa ne kàà hùì khamaga i ii domka.

¹² Tíi qõe ga tuè, còrè tu ur ko a ko máá: Tíi khama méé tu ii, témé, tíi igabar gatu khama ii ke. Cúí cg'ãè ga tu kúru cgae te tama.

¹³ Q'ana tu hãa, cgáé-q'oom di kg'amkan domka-gar kòò kg'aia qãè tchòàn xгаа-xгаа tu u sa.

14 Eēta i kò ma tiri tcìan kúrúa bóòà tu di ii, igaba tu kò táá ntoe te ga hēé, a xguì te ga hēé, a kò Nqarim dim moengelem khama ma qāèse hààkagu te, Jeso Krestem khama ma.

15 Gatu di qāè-tcaoa ne *ncēeska* ndaa? Tíí ga ra gha nxàea tseegukagu a máá, kgoanase i kò ne tu ga tcgáíà tu nxòbea tcg'òó, a máà te, témé.

16 A *ncēeska* ra gáé gatu dim cg'òo-kg'ao ba kúrúsea, ncēer ko tseeguan bìrí tu u ka?

17 Eē xu *tshúù-ntcōa-kg'ao* xua qāèm dàòm ka tcāà-tcaoa máá tu u tama, igaba xu ko qaa sa *sixae cgoa* q'aa-q'aa tu u si i, nxāasega tu gha tcāà-tcaoa máá xu ka.

18 I wèé x'aè ka qāès gúùs koe tcāà-tcaoan qāè e, tíí kò gatu cgoa hãa ne cúí tamase.

19 Tiri tu cóá tu ncàm-ncamsa tuè, gatu domkar gaicara ábàn di thòòan koe hãa, Me gha nxāakg'aiga síí Kreste ba gatu koe kúrúse!

20 Nta ra ko ma tc'ēe, ncēeskar ga gatu cgoa hãa sa, a ra a ga kg'ui-q'ooa te kabì! Gatu kar area hãa khama.

Hagare sa hēé naka Sarah sa hēéthēé e

21 Bìrí te tu, gatu ncēe x'áèan dòm q'oo koe tu gha hãa sa ko tc'ēe tu: a x'áèan tu komsana tama?

22 Góásea i hãa a kò máá, Abrahama ba ko cam cóá tsara úúa hãa, me c'ēe ba qāàs di me e, me c'ēe ba *gam dis khóès* kgoarasea hãas di me e, téméè.

23 Igabam kò qāàs dim cóá ba cgàam koe guu a ábàè; me kò kgoarasea hãas khóès dim cóá ba nqòòkagukus koe guu a ábàè.

24 Ncēe zi gúù zia gha x'áis iise séèè: ncēe sara khóè sara cam sara qáé-xg'ae sara a; c'ēe sa Sinai

dim xàbìm dis x'ái si i, a ko hàà gha qãàn kúrú cóán ábà, si nxãa sa Hagare si i.

²⁵ Si Hagares ncêe sa Sinai dim xàbìm Arabia dim nqõóm koe hànám dis x'ái si i, a Jerusalema dis x'ái si i; gas di ne cóá ne cgoas xg'ae a qãà si i khama.

²⁶ Igaba tc'amaka hãas Jerusalema sa kgoarasea, a sa a gasá gatá ka xõò si i.

²⁷ Góásea i hãa khama a ko máá:
 “Qãè-tcao, sáá ábà tama si khòè seè,
 qãè-tcaoan ka q'au,
 sáá ncêe ábàn di thõòan koe hãa tite si;
 ãe aaguèas khòès di cóá nea
 ãe séèa hãas khòès dian ka kái i khama,”
 téméè.

²⁸ *Ncêes Jerusalema sa gatá ka xõò si i kham-aga tu gatu, tí qõe ga tuè, Isakam khamaga ma nqòòkagukus di tu cóá tu u.*

²⁹ Igaba ãem x'aèm kam kò ãe ko cgàam koe guu a ábàèm cóá ba, ãe Tc'ãem koe guu a ábàèa ba xgàra; si ko gatá iis gúù sa ncêe zi cáám zi kaga igaba kúrúse.

³⁰ Igaba sa ko *Nqarim dis Tcgãya* sa nta méé? Ncêetas ko méé a ko máá: “Xhàiaagu qãà sa hëé naka gaas dim cóá ba hëéthëé e! Qãàs dim cóá ba cuiskaga ãe kgoarasea hãas khòès dim cóám cgoa xg'ae naka q'õòa hãa tite ke,” témé.

³¹ Gaa domka, tí qõe ga tuè, qãàs di ta cóá ta tama ta a, igaba ta kgoarasea hãas khòès di ta cóá ta a.

Dtcòm-k'ao ne di kgoarasea ne naka tsééa ne hëéthëé e (5–6)

5

Krestem koe kgoarasea hãa ne

1 Kreste ba kò kgoara ta a, nxãasega ta gha kgoarasease hãa ka; gaa domka méé ta nxãaska qarika téé, naka taa qãàn dis joko sa gaicara táá kgoara mááse guu.

2 Komsana! Tíía, Paulo ra ko bìrí tu u a ko máá: q'ãe nqãa-qgai khòèè tu kòo nem Kreste ba gatu koe cúí hùì ga úú tama, témé.

3 A ra a ko wèém khòèm ãe q'ãe nqãa-qgai khòèèm gha sa máàsea hãam koe gaicara nxàea tseegukagu, nxãaska méém ãe i ko x'áèan méés wèé sa kúrú sa.

4 Gatu ncêe x'áèan *komsana* ka gha tchàno tu iise bóòè tua Krestem koe guu a q'ãea tcg'òòèa; cgómkuan tu cg'áé guua.

5 Tc'èem koe ta ko guu a dtcòmè koe ta gha tchàno ii dis nqòò sa hãa a qãà khama.

6 Q'ãe nqãa-qgai khòèè sa kana q'ãe nqãa-qgai khòèè tama sa Jeso Krestem koe cgáé tama, igaba ncàmè koe ko tséés dtcòm si i.

7 Qãèse tu kòo qàrò, ka ia dìín xgáè-kg'am tua hãa tseeguan komsana ne?

8 Eèta iis xгаа-xгааku sa Gaam ãe ko tcii tu um koe guu tama.

9 Cg'aré péré gãé-gãe ne ko kái péréan kúrú i gãe.

10 X'aigam koer tcoman úúa hãa, cuiskaga tu c'èe dàò ga séèa hãa tite di i; me gha gaam ãe ko nqùu sa tcãà tu u ba gam dis xgàrase sa xám, dìím ga igaba.

11 Igaba, tíí qõe ga tuè, ncèè xгаа-xгаа ra kòo, a ko máá: q'ãe nqãa-qgai khòòku sa ko qanega qaase, témé ne ra ko kháé nxãaska dùús domka xgàràèa máá? Gatà i kò ii, ne i ga kò xgàus *ka xгаа-xgaan* xg'ore sa ghùì tama.

12 Eè ko tcg'ome tcúú tu u xu khòè xu méé xu qòò naka síí q'ãe khòo-kg'aiè sar ko tc'èe!

13 Kgoarasea tu gha hãa ka tu tciièa khama, tí qõe ga tuè; igaba méé tu gatu di kgoarasean táá cgàam di zi tséé zi koe tcãa guu; igaba méé tu ncàmkuan koe guu naka gatu ka c'ëean tsééa máá.

14 Wèé x'áèa ne ko cúím x'áè-kg'ám koe nxàèè a ko máá: “Tsáá ka c'ëe ba méé tsi ncàm, èe tsi ma ncàmsea hãa khamaga ma,” témé khama.

15 Igaba èe tu kòo kaáku a ko kaá kg'ooku, ne méé tu q'õése naka tua gha gatu ka c'ëe ne ka táá cg'õoè guu.

Tcom-tcomsam Tc'ëem koe kg'õè sa hëé naka cgàam di tsééan hëéthëé e

16 Igaba ra ko máá: *Tcom-tcomsam Tc'ëem* ka méé tu tcéè tcuìè naka tua cgàam ko tc'ëe sa táá kúrú guu, témé.

17 Cgàam ko qaa sa èem ko *Tcom-tcomsam Tc'ëe* ba qaas cgoa qõòà mááku tama khama, si *Tc'ëem* ko qaa sa cgàam dis cgoa qõòà mááku tama; ncëea ne ko x'ãàku khama, nxãasega tu gha èe tu ko tc'ëe sa táá kúrú ka.

18 Igaba ncèè *Tcom-tcomsam Tc'ëem* ka tu kò tc'ãà-cookg'aièa hãa ne tu x'áèan dòm q'oo koe hãa tama.

19 Cgàam di tséé ne ko kg'ama bóòse a i a: cg'árà a, naka cg'àè zi tséé zi hëé, naka cg'urian hëé,

20 naka kúrúa mááseèa hãa nqàrian dqomàn hëé, naka tsoòan cii hëé, naka hòrekuan hëé, naka xg'orean hëé, naka tauan hëé, naka xgòàn hëé, naka cèèan hëé, naka kómku taman hëé, naka dtcòò zi cgoa q'aa-q'aasean hëé,

21 naka chiikuan hëé, naka nqàrea hãa ne hëé, naka qarika kg'áàn hëé, naka ncëe zi gúù zi khama ii zi hëéthëé e. Ra ko ncëeska bìríá q'ãa-q'ãa tu u,

ncēer kò kg'aia ma q'ãa-q'ãa tua hãa khamaga ma, a ko máá: ãeta ii zi gúù zi ko kúrú nea cuiskaga Nqarim di x'aian q'õòa hãa tite, témé.

²² Igaba *Tcom-tcomsam* Tc'ẽem di tc'áróa ne ncàm si i, naka qãè-tcaoan hěé, naka tòókuan hěé, naka qáo tcáoan hěé, naka qãè tcáoan hěé, naka qãèan hěé, naka tcom-tcomsan hěé,

²³ naka tc'aua hãan hěé, naka qãè qgóósean hěéthěé e. Eẽta ii zi gúù zi koe i x'áean tséé úú tama.

²⁴ Ne gane ãe Jeso Krestem di ne cgàa ba xgàua hãa, naka gaam cgàam di zi xámse-q'oo zi hěé naka gaam di zi tc'ẽe zi hěéthěé cgoa.

²⁵ Ncèè Tc'ẽem ka ta kò kg'õòa hãa, ne méé ta Tc'ẽem cgoa qõòa te si i.

²⁶ Táá méé ta bóòse gúù kana ghãaku di ii guu, kana chìiku di ii guu.

6

Wèém khòè ba qãèan kúrúa máá ne

¹ Tíi qõe ga tuè, ncèè c'ẽem khòèm kò cg'ãèan kúrú ka qgóóèa hãa, ne méé tu gatu ncèe *Tcom-tcomsam* Tc'ẽe ba úúa hãa tu tc'ausase úúa tcg'óó me. Tsáá igaba méé tsi kòreseha hãa naka tsia táá chìbian koe tcàa guu.

² Gatu di zi xgàm zi tu xgàma hùiku, naka tua gha ncèem dàòm ka Krestem di x'áèan komsana.

³ A ncèè c'ẽem khòèm kò tc'ẽea máá, gúù cgáé me e, ta tc'ẽea hãa, gúù cgáé tama baa igaba, nem ko qàe-qaese khama.

⁴ Wèém khòè ba méém gam di tsééan qãèse bóò. Qãè kò ii nem gha nxãwa koase, c'ẽem khòèm cgoa tòóa xg'aese tamase.

5 Wèém khòè ba méém gam dis xgàm sa dcě́ea mááses gúù si i khama.

6 Eě ko *Nqarim dim* kg'ui ba xгаа-xгааè ba méém gam dim xгаа-xгаа-kg'aom cgoa wèé zi gúù zi qǎè zi xg'aea máá.

7 Táá méé tu qǎe-qaeè guu: Nqari ba cuiskaga ncoiè tite ke; wèés gúùs ēem ko khòè ba xhàrà sa, nxǎa sam gha gataga thěé tcuù khama.

8 Me gha gaam ēe ko gam di cgàan koe xhàrà ba, gaam cgàam koe ga guu a kōbea cg'ōo sa tcuù; igaba gaam ēe ko *Tcom-tcomsam* Tc'ēm koe guu a xhàrà ba gha *Tcom-tcomsam* Tc'ēm koe guu a chōò tamas kg'ōè sa tcuù khama.

9 Ke hàà naka ta qǎèan kúrú ka táá xhōekaguè guu; kg'anoa hǎam x'aèm ka ta gha tcuù ke, ncěè kaàn tcáó tama ta kò hǎa ne.

10 Gaa domka, ncěe ga ta x'aè ba hòòà hǎa, ke hàà naka ta wèé khòèan koe qǎèan kúrú, kái-kg'aise ēe dtcòm̄s dim x'áém di ne koe.

Còo di zi dqàèku zi hěé naka tsgám̄ku zi hěéthěé e

11 Bóò, nta noose kaia hǎa góá ner ko tséékagu sa, ncēer ko *ncēeska* tshàua te cgoa góá máá tu u ka.

12 Gane ēe ko chùì tu u q'ǎe nqǎa-qgai khòè tu gha ka nea ko cgàam koe qǎè-qgóósean cúíga tc'ēe, nxǎasega ne gha Krestem dis xgàus domka táá xgàràè ka.

13 Gane ēe q'ǎe nqǎa-qgai khòèa nea gane ka x'áèan qgóóa qari tama khama, igaba ne ko tc'ēe gatu méé tu q'ǎe nqǎa-qgai khòè sa, nxǎasega ne gha gatu dim cgàam koe dqom̄se ka.

14 Igaba tí ka, cuiskagar c'ēs gúùs koe dqom̄sea hǎa tite, gatá dim X'aigam Jeso Krestem dis xgàus

koe cúí oose. Gaas koer guu a nqõó ba xgàua mááèa, ra tí nqõó ba xgàua mááèa.

¹⁵ Q'ãe nqãa-qgai khòè sa kana q'ãe nqãa-qgai khòè tama sa gúù méé tama khama, igabam ko Nqari ba kabas kg'õè sa kúrúa máá ta a*.

¹⁶ Tòókuan hěé naka thõò-xama-máákuan hěéthěé méé i gane ěe ko ncēm x'áè-kg'ám ba xùri ne cgoa hãa, *gane hěé* naka Nqarim di ne Iseraele ne hěéthěé e.

¹⁷ Còo dis ka méé i c'ěe khòè ga táá cg'ãèan kúrúa máá te guu, cgáé-q'ooa te koer Jesom domka xgàrakuan di zi x'ái zi úúa hãa ke.

¹⁸ Cgómkuan X'aigam Jeso Krestem di méé i gatu dim tc'ēm cgoa hãa, tí qõe ga tuè. Amen.

* **6:15:** *kabas kg'õè sa kúrúa máá ta a* - Gerika sa ko c'ěe zi kg'ui zi tséekagu ncēm ko máá: “kabase kúrúèa hãam nqõóm” khama ma, témé zi.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b